

VÝROČNÁ SPRÁVA 2021

GEVORKYAN, s.r.o.

**Závod práškovej metalurgie
Banská Bystrica, Slovensko**

Obsah

1.	Predstavenie spoločnosti	3
2.	Štruktúra spoločníkov a orgány spoločnosti	12
3.	Organizačná štruktúra a zamestnanosť	13
4.	Aktivity, vízie a plány spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o.....	17
5.	Stratégia spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o.	20
6.	Vplyv činnosti spoločnosti na životné prostredie	22
7.	Ekonomické ukazovatele a finančná situácia.....	22
8.	Riziká ďalšieho vývoja spoločnosti	23
9.	Vyhlásenie o správe a riadení.....	23
10.	Dôležité udalosti a ostatné informácie	24
11.	Prílohy	26
	Certifikát IATF 16949	
	Certifikát ISO 9001:2015	
	Certifikát ISO 14001:2016	
	Certifikát ISO 45001:2018	
	U. S. Food and Drug Administration	
	ICR Polska	
	Články o firme	
	Účtovná závierka	
	Správa nezávislého audítora	

1. Predstavenie spoločnosti

Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. bola založená ako rodinná firma v Banskej Bystrici v r. 1996. Jej zakladateľom a súčasným majoritným vlastníkom je letecký inžinier Dipl. Ing. Artur Gevorkyan, pôvodom Armén, ktorý spoločnosť vybudoval „na zelenej lúke“. GEVORKYAN, s.r.o. stavia na skúsenostiach dvoch generácií rodiny Gevorkyanovcov v oblasti práškovej metalurgie.

Dnes je lídrom v oblasti práškovej metalurgie v rámci Európy a patrí k celosvetovo najinovatívnejším spoločnostiam v tomto odvetví. Spoločnosť je výrobcou rôznych druhov súčiastok technológiami práškovej metalurgie (ďalej len PM) a vstrekováním kovových práškov (ďalej len MIM – Metal Injection Moulding) pre automobilový, ropný, kozmetický a poľnohospodársky priemysel, ručné náradie, zámky a bezpečnostné systémy, zdravotníctvo a klimatizácie. Spoločnosť nemá organizačnú zložku v zahraničí.

Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. je držiteľom mnohých prestížnych slovenských a medzinárodných ocenení, ako napríklad:

„**Diamanty slovenského biznisu**“ v kategórii najdynamickejšie rastúca firma stredného Slovenska v rokoch 2012, 2013 a 2020.

„Výnimočná firma 2020“ TÜV SÜD udelila spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. Certifikát výnimočnosti za jej prínos v presadzovaní inovácií.

Od Úradu
bolo firme udelené
vývoj jedinečných masiek proti Covid-19.

priemyselného vlastníctva
špeciálne ocenenie za

V roku 2018 firma GEVORKYAN, s.r.o. dostala od Európskej asociácie práškovej metalurgie (EPMA) počas medzinárodného veľtrhu v Holandsku najvyššie ocenenie: absolútne víťazstvo v „**EPMA Component Awards 2018** – kategória **Structural Parts**“, ktorá je zameraná na najinovatívnejšie riešenia v oblasti práškovej metalurgie s významným prínosom k šetreniu nákladov, zlepšovaniu kvality, povzbudzovaniu do ďalšieho využitia PM, jedinečnosť, originalitu a nové myšlienky.

Umiestnenie medzi „**TOP 10 firiem banskobystrického regiónu**“ za rok 2016 a 2018. Rebríček je každoročne vyhlasovaný Hospodárskymi novinami, v spolupráci s Unicredit Bank a garantom Deloitte.

Firma pokračuje v zameriavaní sa na vývoj. V roku 2021 približne 10 % z celkového počtu zamestnancov pracovalo na vývoji nových technológií a výrobkov pre zákazníkov z celého sveta. Výsledkom práce oddelenia vývoja sú unikátne riešenia za ktoré firma pravidelne dostáva medzinárodné ocenenia.

Okrem iného sa spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. odlišuje od iných výrobných podnikov vyšším podielom zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním – až jedna tretina zamestnancov dosiahla inžinierský alebo magisterský titul, zároveň 8 z nich dosiahlo titul doktor (PhD.)

„**Fachmetall QM Kontext Award**“, ktoré firma dostala počas veľtrhu špecializovaného na práškovú metalurgiu vo Švajčiarskom meste Bazilej, kde sa stala víťazom súťaže v kategórii „Kvalita“. Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. bola jedinou spoločnosťou z EÚ a vôbec prvou firmou v histórii z odboru práškovej metalurgie, ktorej bolo toto ocenenie udelené.

Gevorkyan s.r.o., Slovensko

je víťaz

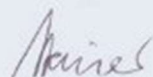
„FACHMETALL QM Context Award „

Toto ocenenie sa udeľuje pre špeciálnu starostlivosť v oblasti kontroly a testovania kvality materiálu. Toto ocenenie podčiarkuje významné služby, ktoré firma poskytuje pri zabezpečovaní kvality, od kontroly, hodnotenia a dohľadu nad materiálovými vlastnosťami výrobkov. Ocenená spoločnosť pravidelne vykonáva kontrolu materiálu, s cieľom zabezpečiť a dohliadať na kvalitu materiálu výrobkov.

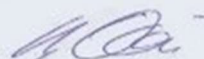
Radevormwald 09-01-2012

Dr. Georg Schlieper
Gammatec Eng. GmbH

Dipl.-Ing. J.E. Steiner
Holger Davin

Holger Davin
Expert FACHMETALL GmbH

„National Champion, National Public Champion“ a „Ruban d'Honneur“ v **European Business Awards 2016/2017**, ktorá sa už desať rokov zameriava na najinovatívnejšie spoločnosti na starom kontinente podporou ich úspechu, inovácií a etiky. Hlavným sponzorom je RSM International, šiesta najväčšia sieť nezávislých audítorských, daňových a poradenských firiem na svete.

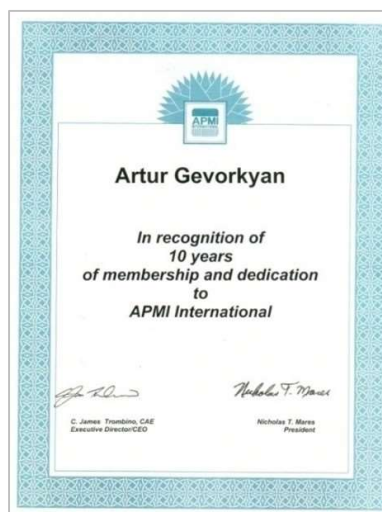

„**Fabrika roka**“ od Fraunhoverského inštitútu a EXIM banky Slovensko za progresívny podnikateľský model.

Pôsobenie spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. a jej aktivity sú dostupné na webovej stránke www.gevorkyan.sk, časť O nás – Ocenenia a médiá – Videá, kde sa nachádza okrem iných video mapujúce podujatie organizované združením ZMPS (Združenie mladých podnikateľov Slovenska) počas tzv. Business Walks 2019. Podujatie bolo vyvrcholením dlhoročnej spolupráce spomínanej organizácie so spoločnosťou GEVORKYAN, s.r.o. Počas neho skupina mladých či už začínajúcich, alebo zabehnutých podnikateľov spoznávala spoločnosť a čerpala rady a inšpirácie z biznisu od väčšinového majiteľa spoločnosti, Dipl. Ing. Artur Gevorkyana.

Spoločnosť je členom Európskej (EPMA) a Medzinárodnej (APMI) asociácie pre práškovú metalurgiu. Disponuje špičково vybaveným laboratóriom a vývojovým

strediskom.

V ostatných rokoch firma úspešne prešla viacerými zákazníkymi auditmi a stala sa globálnym dodávateľom pre veľké nadnárodné spoločnosti prevádzkujúce výrobné závody po celom svete.

V roku 2020 spoločnosť úspešne prešla rekvalifikačným auditom IATF 16949, ktorý sa považuje za najprísnejší audit v rámci automobilového priemyslu. Norma, ktorou sa riadi, je vydaná organizáciou TÜV SÜD a je zameraná na vývoj systému riadenia kvality s dôrazom na neustále zlepšovanie, ako aj na prevenciu defektov v dodávateľskom reťazci.

Za účelom zabezpečenia dlhodobého rastu v roku 2016 bolo prijaté rozhodnutie o prijatí financovania od investorských spoločností Jeremie Co-Investment Fund, zastúpeného spoločnosťou Limerock Fund Manager, a BHS Fund II – Private Equity, formou mezanínového financovania so šesťročnou splatnosťou. Každá z týchto spoločností nadobudla 3,5 percentný podiel vo firme GEVORKYAN, s.r.o.

GEVORKYAN, s.r.o. je prvá slovenská SME spoločnosť, ktorá emitovala verejné dlhopisy na bratislavskej burze. Cenné papiere emitované firmou nemajú obmedzenú prevoditeľnosť.

Zároveň boli finančné výkazy za rok 2021 auditované spoločnosťou Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o., licencia SKAU č. 257.

V marci 2019 sa spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. podarilo úspešne emitovať dlhopisy v hodnote 10 mil. €. Dlhopisy boli verejne obchodovateľné na pražskej burze. Ich účelom bolo vyplatiť drahý mezanínový úver a zároveň financovať schválené Eurofondy. Vyplatením drahého mezanínového úveru sa spoločnosti podarilo ušetriť na nákladových úrokoch sumu 1000€ denne, čo ročne predstavuje sumu **388 600€**. Finančné prostriedky z dlhopisov boli rovnako určené na rozšírenie aditívnej výroby (3D tlač).

Dňa 16.11.2021 spriaznená spoločnosť GEVORKYAN CZ, s.r.o. úspešne emitovala dlhopisy v hodnote 30mil. €, ktoré sú verejne obchodovateľné na pražskej burze a prostriedky boli poskytnuté spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. vo forme pôžičky.

Získané prostriedky spoločnosť použila na rozvoj firmy v pomere 25% a refinancovanie 75%. Spoločnosť GEVORKYAN s.r.o. vystupuje ako ručiteľ pri uvedených dlhopisoch.

Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. v rokoch 2019-2021 **ukončila niekoľko rokov trvajúce investície** (vrátane projektov z EU Fondov) do moderných vysoko technologických zariadení, výrobných liniek, automatizácie a robotizácie, čo umožnilo eliminovať úzke miesta vo výrobnom procese a navýšiť celkové kapacity výroby o 30-35%. Vďaka investíciám firma znížila objem kooperačných prác a vytvorila nové kapacity, ktoré momentálne aktívne naplňuje novými zákazkami s potenciálnym nárastom tržieb až do výšky ďalších **20 000 000€/rok**.

V roku 2014 spoločnosť zamestnávala 190 zamestnancov a dosahovala tržby približne 17 miliónov eur. Počas nasledujúcich 7 rokov sa firme, predovšetkým vďaka spomínanej automatizácie, podarilo zefektívniť výrobu a zredukovať pracovné miesta predovšetkým s nižšou pridanou hodnotou. V roku 2021 spoločnosť dosiahla tržby vo výške približne 54 miliónov eur s priemerným počtom zamestnancov 149.

Okrem toho firma ukončila niekoľko rokov trvajúci výkup pozemkov, potrebných na výstavbu a kolaudáciu vlastnej trafostanice, s napojením na vzdialenú trať vysokého napätia a samostatné napojenie na vysokotlakový rozvod zemného plynu. Takéto energetické osamostatnenie od zvyšku priemyselného parku prináša ročné úspory cca **240 000€**. V roku 2020 firma začala s realizáciou projektu na výstavbu vlastnej výroby dusíka z atmosféry. Po úspešnom dokončení projektu firma očakáva úspory vo výške **100 000€** ročne. V roku 2021 bol vypracovaný a schválený príslušnými orgánmi projekt dostavby novej výrobné haly, ktorý bude realizovaný v 2022.

Nakoľko pridaná hodnota v odvetví práškovej metalurgie je pomerne vysoká, spoločnosť ju plánuje využiť v prvom rade na zníženie pomeru dlhu voči ziskovosti (NLD/EBIDTA). Za predchádzajúce roky už boli uskutočnené dve úspešné refinancovania, s cieľom zníženia finančných nákladov:

- v roku 2018 – dlhopis BHS vo výške 220 mil. CZK a nákladom 13,5% p.a., s úsporou na finančných nákladoch viac ako **1 500€/deň** (cca **537 500€/rok**);

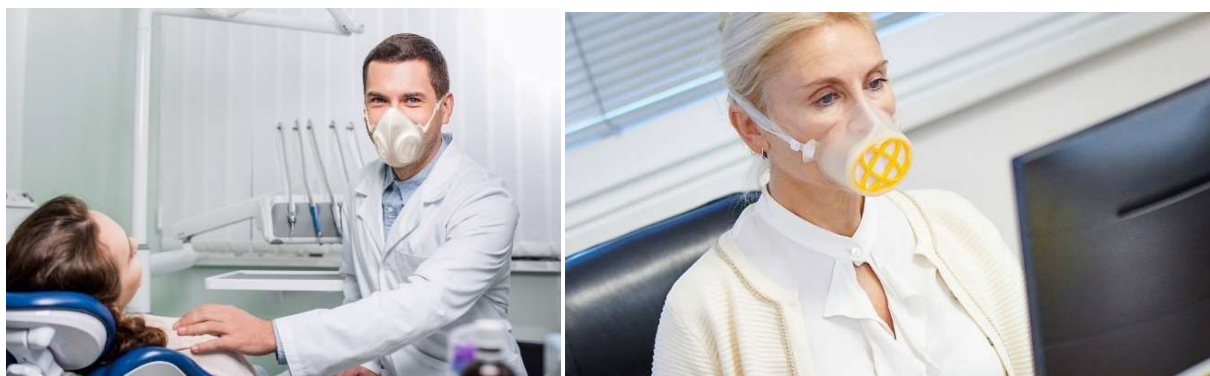
- v roku 2019 – mezanínový úver vo výške 6,7 mil. € a nákladom 10,5% p.a., s úsporou na finančných nákladoch takmer **1 000€/deň** (cca **388 600€/rok**).

Celkovo sa podarilo dosiahnuť úspory na finančných nákladoch cca **926 100€/rok**. Vzhľadom na veľké jednorazové poplatky za nové emisie a penále za predčasné splatenie pôvodných drahších dlhov sa úspora začala prejavovať až v roku 2020 a pokračuje v roku 2021 a ďalej.

Pred niekoľkými rokmi firma vytvorila vlastné stredisko automatizácie a digitalizácie, aby zabezpečila dlhodobú konkurenčnú schopnosť bez ohľadu na očakávaný rast mzdových nákladov na Slovensku. Kríza v roku 2020 naštartovala vo firme nové investície vo veľmi podobnom štýle a stratégii, ako tomu bolo počas predchádzajúcej krízy v roku 2008. Boli realizované investície do strojov umožňujúcich zefektívniť výrobu, rozšíriť portfólio, absorbovať nové zákazky, ktoré **prišli práve vďaka kríze**. Prášková metalurgia je ekonomicky efektívna výroba a v kombinácii s umiestnením výroby v technicky vyspelej a cenovo prijateľnej krajine, akou je Slovensko, zabezpečuje dlhodobú stabilitu firmy.

V roku 2020 špeciálne investície smerovali do robotizácie, aby sa zamedzil vplyv prudkého nárastu práceneschopných (infikovaných Covidom) operátorov. Robotizované pracoviská, kompletne vyvinuté našou firmou, nahrádzajú celé tímy operátorov a umožňujú pokračovať v nepretržitej prevádzke. Výrazná časť investícií smeruje do simulačných softvérov, informačného systému, online komunikácii, tak aby mohla firma flexibilne fungovať v sťažených Covid podmienkach.

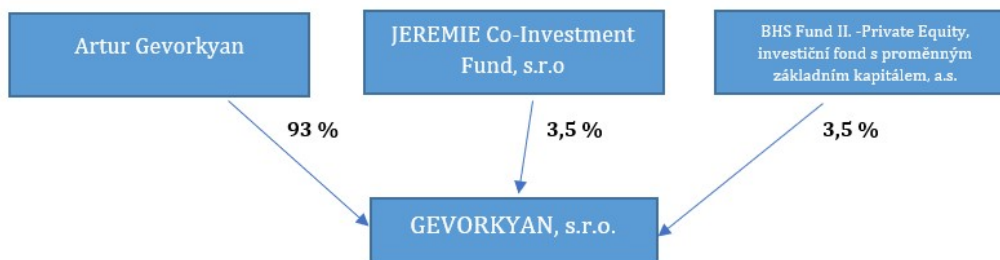
V roku 2020 firma investovala do vývoja a výroby unikátnych respirátorov/masiek, ktoré dostali niekoľko medzinárodných ocenení. Navyše, vzhľadom na neexistujúce kapacity na Slovensku firma investovala do unikátneho laboratória, ktoré umožňuje testy všetkých druhov respirátorov, masiek, filtrov, rúšok a pod. Aktuálne rozšírila sortiment vyrábaných ochranných masiek so špeciálnymi aplikáciami pre silové zložky, medicínsky personál, dokonca masky ako módný doplnok. Vďaka profesionálnemu prístupu dostali masky certifikát a registráciu v ŠUKL (Štátny ústav pre kontrolu liečiv). Tieto unikátne masky sú taktiež registrované v U.S. Food and Drug Administration pre americký trh a v ICR Polska. V najbližšom období firma plánuje rozšírenie výroby, ako aj investície do rozšírenia aditívnej výroby (3D tlač), ktorá sa už teraz používa v trojzmennej prevádzke na oddelení vývoja.

Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. darovala tisíce týchto unikátnych masiek policajnému zboru SR, nemocniciam, domovom dôchodcov a sociálne slabším ľuďom. Hlavne na začiatku pandémie, keď bol nedostatok OPP na Slovensku spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. dokázala zabezpečiť túto ochranu nie len pre svojich zamestnancov a ich rodiny, ale aj tisíciam ľuďom na Slovensku a v zahraničí, ktorí túto ochranu nutne potrebovali.

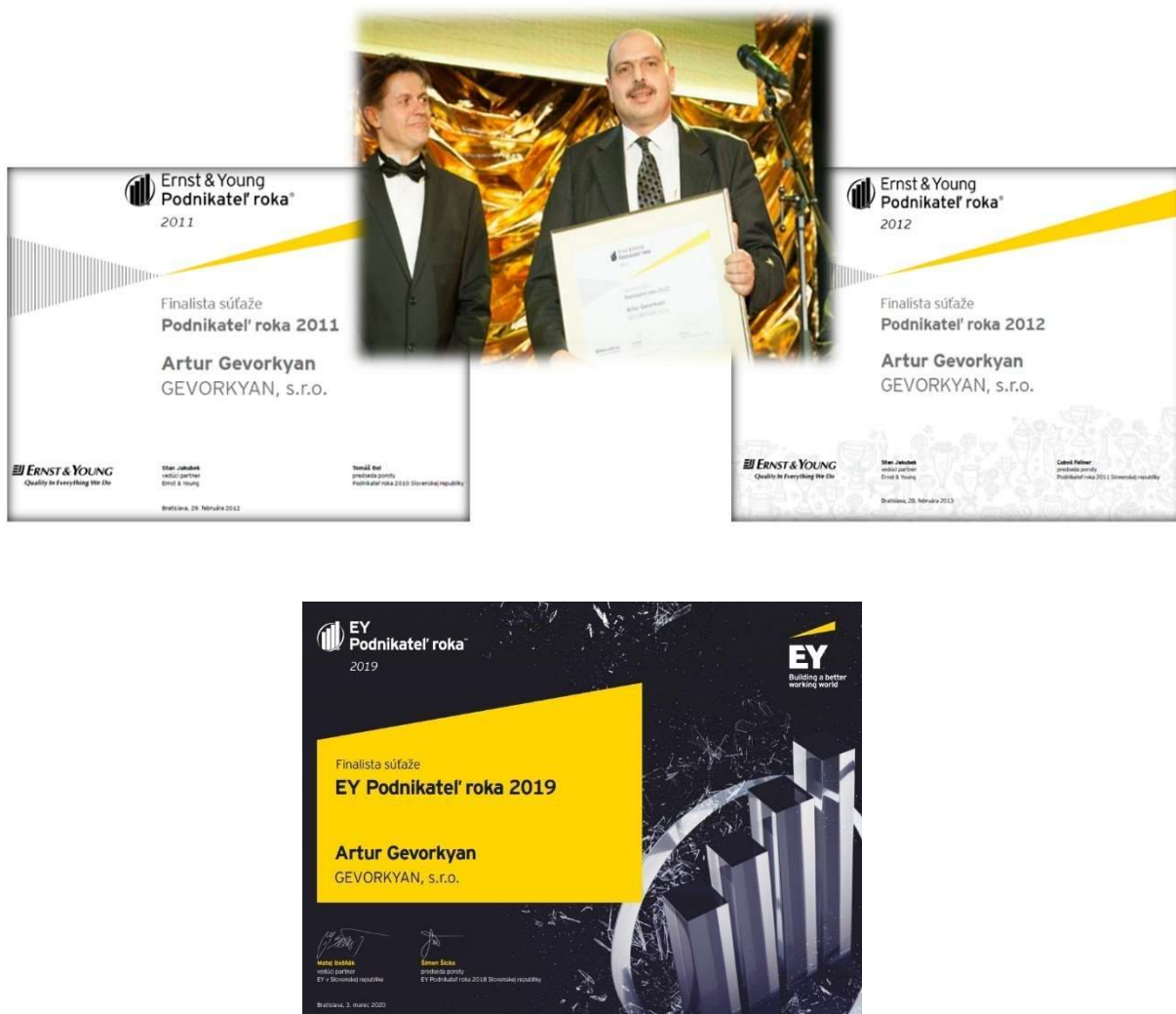
2. Štruktúra spoločníkov a orgány spoločnosti

Spoločnosť má tieto orgány – valné zhromaždenie a konateľ. Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom spoločnosti. Jeho členmi sú všetci spoločníci. Do výlučnej pôsobnosti valného zhromaždenia patrí odmietnutie konaní urobených zakladateľmi pred vznikom spoločnosti; schvaľovanie ročnej účtovnej závierky, rozdelenie zisku a úhrady strát; rozhodovanie o zmene spoločenskej zmluvy vo veciach obchodného mena, sídla spoločnosti, predmetu podnikania spoločnosti, doby trvania spoločnosti, práv a povinností spoločnosti, hospodárenia spoločnosti, rozdelenia zisku a úhrady strát spoločnosti, rezervného fondu, určenia dôvodov zrušenia spoločnosti; rozhodovanie o zvýšení alebo znížení základného imania všetkými spôsobmi; vymenovanie, odvolanie a odmeňovanie konateľov; vylúčenie spoločníka pre nesplatenie vkladu a príspevku na úhradu strát; rozdelenie alebo prevod obchodného podielu; nadobudnutie iného obchodného podielu spoločnosťou; ak spoločnosť alebo ktorákoľvek (prípadná) dcérska spoločnosť podá na súd návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti; ak spoločnosť alebo ktorákoľvek (prípadná) dcérska spoločnosť podá na súd návrh na povolenie reštrukturalizácie spoločnosti; rozhodovanie o vstupe spoločnosti do inej obchodnej spoločnosti, zriaďovaní nových organizačných zložiek spoločnosti; zrušenie, splnutie, zlúčenie, rozdelenie spoločnosti alebo zmenu jej právnej podoby; schvaľovanie zmluvy o predaji podniku spoločnosti alebo jeho časti podľa § 476 a nasl. Obchodného zákonníka.

Každý spoločník má jeden hlas na každé 1 % svojho obchodného podielu. Valné zhromaždenie je uznášaniaschopné, ak sú prítomní spoločníci, ktorí majú aspoň 2/3 všetkých hlasov. Rozhodnutie valného zhromaždenia je prijaté prostou väčšinou hlasov zo spoločníkov prítomných na valnom zhromaždení, pokiaľ zákon alebo spoločenská zmluva neustanovuje inak. Valné zhromaždenie zvolávajú konatelia najmenej jedenkrát ročne písomnou pozvánkou najneskôr 15 dní pred jeho konaním. Rokovanie prebieha podľa programu, ktorý je súčasťou pozvánky. Každý zo spoločníkov má právo zúčastniť sa valného zhromaždenia osobne alebo prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu.

Stratégiu firmy určuje a realizuje majoritný spoločník firmy Dipl. Ing. Artur Gevorkyan, letecký inžinier, ktorý pracoval na vývoji kompozitných materiálov pre vojenské letectvo. Je vlastníkom viacerých patentov a nositeľom know-how, na ktorom je postavený vývoj firmy. Jeho dlhoročná tvrdá práca na dosiahnutí svojho cieľa a nezvyčajný podnikateľský príbeh boli ocenené vo finále súťaží „**Podnikateľ roka**“ 2011, 2012 a 2019.

Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. je zároveň spriaznenou osobou spoločnosti GPM Tools (Gevorkyan Powder Metallurgy Tools), ktorá sa špecializuje na výrobu foriem pre práškovú metalurgiu a je jedinou nástrojárnou v strednej Európe v tomto odbore vôbec.

3. Organizačná štruktúra a zamestnanosť

Spoločnosť na konci roka 2021 zamestnávala celkovo 156 zamestnancov, z toho približne 10% pracovalo na oddelení vývoja. Poskytuje atraktívne a stabilné pracovné miesta pre kvalifikovaných pracovníkov s príslušným vzdelaním. Firma má multinacionálny kolektív. Kľúčoví manažéri majú skúsenosti z rôznych odvetví priemyslu.

Mimoriadne široké spektrum sociálneho programu firmy pokrýva reálne potreby zamestnancov od materiálnej výpomoci počas dlhodobej práceneschopnosti, materskej dovolenky, cez refinancovanie nákladov na ubytovanie, dopravu, príspevky na ozdravovacie procedúry, pobyty atď.

V roku 2021 pokračoval špeciálny program na podporu mladých a talentovaných zamestnancov, ktorým firma poskytuje dlhodobý úver (v trvaní až 30 rokov) na kúpu bytu, domu alebo generálnu opravu existujúcej nehnuteľnosti.

Veľký dôraz je kladený na kontinuálne vzdelávanie zamestnancov. Všetci inžinieri a konštruktéri navštevujú medzinárodné veľtrhy, navyše každoročne absolvujú tréningy, kurzy a technické školenia v oblasti práškovej metalurgie v rôznych štátoch sveta. Na pravidelne organizované interné školenia sú pozývaní aj experti od dodávateľských firiem, aby prezentovali novinky v oblasti vývoja materiálov, výrobných technológií a strojov.

Neoddeliteľnou súčasťou fungovania spoločnosti sú pravidelné stretnutia so zaujímavými osobnosťami z podnikateľského prostredia, ako sú napríklad Ján Košturiak alebo Ivo Toman. Zároveň sú originálne princípy spoločnosti prezentované na školeniach, konferenciách, stretnutiach, seminároch a medzinárodných vedeckých konferenciách (napr. **Ministerstvo zahraničných vecí, IPA Slovakia, Happy Company, Management Live, ZMPS, TUZVO**, a pod.).

Spoločnosť úzko spolupracuje so **Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou (SOPK)** a **Nemecko-slovenskou obchodnou komorou (DSIHK – Deutsch Slowakische Industrie-und Handelskammer)** najmä pri organizovaní konferencií a exkurzií zameraných na technológie spoločnosti, ktorých hosťami sú zahraniční, ako aj slovenskí podnikatelia.

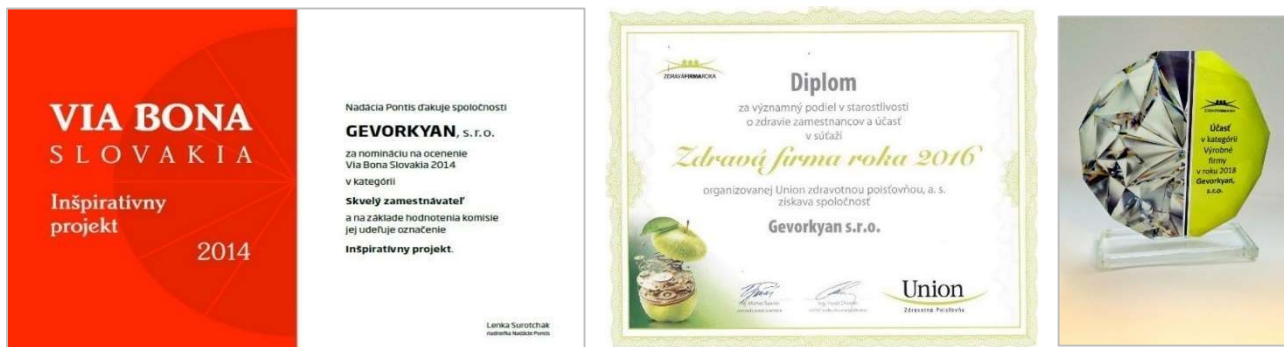
Samozrejmosťou je spolupráca s **Technickou univerzitou vo Zvolene, Univerzitou Mateja Bela a Katedrou technologického inžinierstva (UNIZA)**, ktorú spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. plánuje z exkurzií a prednášok slovenských a zahraničných študentov rozšíriť na dozeranie nad záverečnými prácami študentov posledných ročníkov, ktorí budú riešiť reálne problémy výroby a vývoja.

Odborné vzdelávanie a predovšetkým praktické využitie nabodených poznatkov je v spoločnosti kľúčové. Podpora duálneho vzdelávania je prirodzenou súčasťou politiky firmy. Na základe spolupráce s **Technickou akadémiou vo Zvolene** študenti v rámci praxe prejdú všetkými oddeleniami, od vývoja po výrobu, kde si v praxi overujú svoje vedomosti.

V rokoch 2022-2023 je plánované navýšenie počtu pracovníkov na 195-200 zamestnancov prevažne s vysokoškolským vzdelaním technického smeru.

Spoločnosť bola ocenená značkou Inšpiratívny projekt v rámci súťaže **Via Bona Slovakia 2014**, kategória „Skvelý zamestnávateľ“.

V roku 2016 bola ocenená ako „**Zdravá firma roka**“ od zdravotnej poisťovne Union za významný podiel v starostlivosti o zdravie zamestnancov, pričom rok 2018 pre ňu znamenal získanie 4. miesta v kategórii **Výrobné firmy** v ďalšom ročníku tejto súťaže.

Svojim zamestnancom spoločnosť poskytuje aj možnosti voľnočasových aktivít, ktoré sú dôležité pri budovaní pozitívneho pracovného prostredia a kolektívu, napr. športové dni pre zamestnancov a ich rodiny, vianočná kapustnica, tradičný Splav Hrona, návšteva útulkov, detských domov a mnoho iných.

VYVINUTÉ NA SLOVENSKU. Z KOVOVÝCH PRÁŠKOV.

Tím vývoja spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o.,
magazín Forbes, 2016

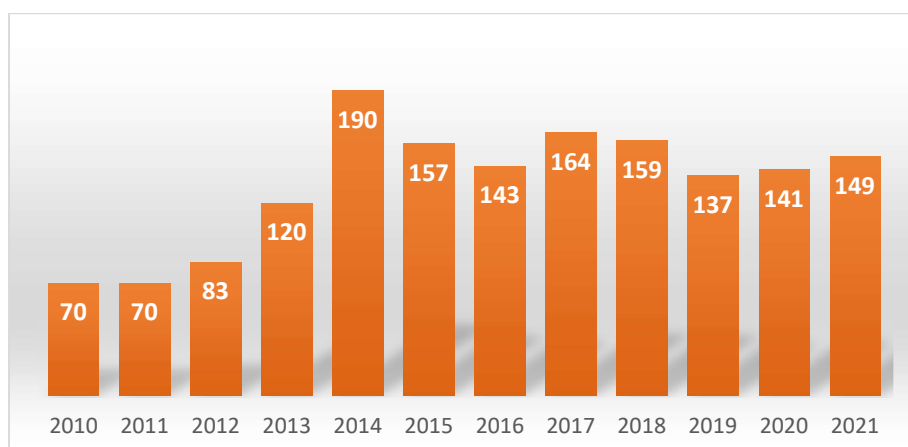

Špecifickú firemnú kultúru odzrkadľuje nadpis nad vstupom do budovy spoločnosti.

**Správame sa ako rodina.
Bojujeme ako armáda.**

**Ak si s nami nebol, možno máš šťastie?
Ak si s nami bol, máš na čo spomínať!
Ak si s nami, buď hrdý!!!**

Vývoj priemerného počtu zamestnancov a rast tržieb v období od r. 2010 – 2021

4. Aktivity, vízie a plány spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o.

Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. pôsobí na trhu 24 rokov a úspešne naplňa očakávania svojich zákazníkov využívajúc dlhoročné skúsenosti v danej oblasti. Firma je vlastníkom know-how. Na oddelení vývoja pracuje 18 inžinierov, ktorí ročne vyvinú okolo 130 nových výrobkov. Spolupracuje so **Slovenskou Akadémiou vied a Univerzitami Európy**. Pracuje na vývoji nových materiálov s **výskumným ústavom vo Švédsku a v Kanade**. Vďaka silnému vývoju firma rozširuje svoje zákaznícke portfólio približne o 10 nových odberateľov ročne.

Je vývojovým dodávateľom pre väčšinu svojich zákazníkov. Veľká väčšina výrobkov je vyvinutých priamo v spoločnosti. Pre takmer **100% odberateľov je jediným dodávateľom**. Často je oslovovaná zákazníkmi so záujmom o vývoj produktov, ktoré nie sú na trhu dostupné. Týmto spôsobom dosiahla svetovú jedinečnosť vo výrobkoch, ktoré ešte nikto iný na svete nevyrobil metódou práškovej metalurgie.

Vzhľadom na jedinečnosť výrobných postupov a ponúkanej produkcie má spoločnosť vybudované pevné obchodné kontakty tak na strane dodávok materiálu, ako aj odbytu. V súčasnosti spoločnosť poskytuje produkty svojim zákazníkom do viac ako do 30 krajín sveta od Brazílie, Mexika, USA cez celú Európu až po Izrael, Čínu a Indiu. Výrobky firmy je možné nájsť v rôznych automobiloch od Dacie až po Mercedes, ale aj v exkluzívnych značkách ako sú Porsche, Bentley; v značkovej kozmetike Versace, Hugo Boss; ručnom náradí pre širokú verejnosť a profesionálov ako napr. Black&Decker, Bosch a Dewalt; v poľnohospodárskej technike ako John Deere, Deutz, Komatsu; v ropnom a zdravotníckom priemysle. Dôkazom expanzie na nové trhy a výraznej diverzifikácie výroby sú kontrakty uzatvorené v poslednom období so spoločnosťami z rôznych odvetví.

V roku 2019 bolo vytvorené samostatné oddelenie 3D tlače. Nové odvetvie tzv. Additive Manufacturing (AM), ktoré je súčasťou práškovej metalurgie, je v súčasnosti v centre pozornosti. Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o, verí, že čas intenzívneho využívania technológie aditívnej výroby (AM) ešte len príde a bude používaná nielen v leteckom priemysle, medicíne, ale aj v robotizácii. Spoločnosť plánuje túto technológiu postupne rozvíjať. V súčasnosti GEVORKYAN, s.r.o. využíva túto technológiu najmä pre výrobu náhradných dielov na veľmi drahé stroje, aby bol eliminovaný dlhý čas čakania na náhradné diely od výroby stroja, čo štandardne trvá niekoľko týždňov.

Spoločnosť spustila novú vysokorychlostnú kaliaču linku pre sériovú výrobu, ktorá je špecifická tým, že je v nej možné kalit' špeciálne kompozitné materiály práškovej metalurgie. Unikátne je aj to, že GEVORKYAN, s.r.o. spolupracovala na vývoji a výrobe spolu s nemeckým výrobcom. Výsledkom spolupráce je unikátna linka na vysokoteplotné kalenie (do 1050°C) na celom území Česka a Slovenska.

V roku 2021 bola úspešne dokončená implementácia 20 robotizovaných pracovísk, takže celkovo už firma disponuje 49 robotizovanými pracoviskami. Všetky sú univerzálnymi pracoviskami, ktoré vie spoločnosť v prípade potreby premiestňovať od stroja k stroju, dokonca aj z jedného oddelenia na druhé, čo okrem značnej úspory mzdových nákladov umožňuje aj vyššiu flexibilitu vo výrobe.

V júni 2019 začala spolupráca s univerzitou v bieloruskom Minsku, ktorá pomôže spoločnosti získať inžinierov do firmy. V Bielorusku je prášková metalurgia na tradične serióznej úrovni. GEVORKYAN, s.r.o. sa bude aj v nasledujúcom období snažiť získať vysokokvalifikovaných zamestnancov, nakoľko prášková metalurgia sa v regióne strednej Európy vyučuje na univerzitách iba minimálne.

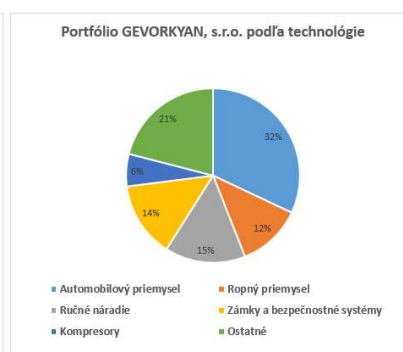
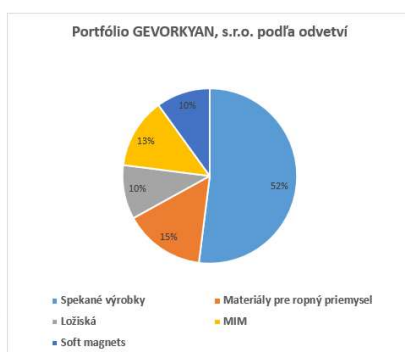
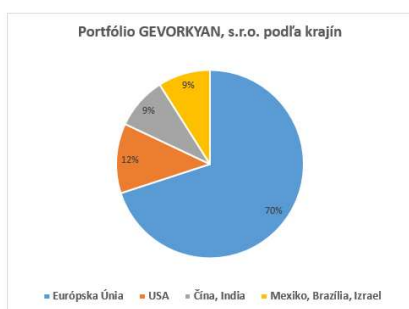

Za uplynulé obdobie spoločnosť úspešne prešla zákazníkymi auditmi od nových zákazníkov z rôznych odvetví so sídlom v Európe a USA. Výrazne sa rozšírila spolupráca s kozmetickým priemyslom a módnymi značkami. Toto a mnoho iného pomáha pri plánovaní stratégie firmy na nasledujúce roky a prináša niekoľkoročné konkrétne projekty v krátkodobom horizonte.

Aj napriek tomu, že GEVORKYAN, s.r.o. je výrobnou spoločnosťou, 30% zamestnancov má vysokoškolské vzdelanie, pričom 8 má titul PhD.

Tím spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o.,
magazín Zisk manažment, 2017

5. Stratégia spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o.

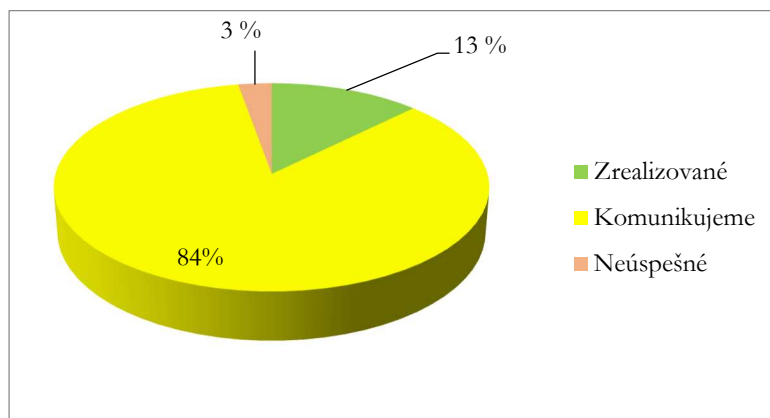
Stratégia firmy je postavená v zmysle zabezpečenia dlhodobého rastu a vývoja spoločnosti. Tvorí sa tam, kde jedna technológia už končí a druhá ešte nezačína - na rozhraní rôznych technológií. Unikátnosť spoločnosti spočíva v kombinácii práškovej metalurgie (PM), vstrekovaním kovových kompozitov MIM, vysokoteplotného izostatického lisovania HIP a aditívnej výroby 3D tlačou AM. Tieto 4 technológie pod jednou strechou, robia z firmy GEVORKYAN, s.r.o. **európsky unikát**.

Produkty firmy nie sú striktné spojené iba s jedným odvetvím priemyslu. Súčiastky sú dodávané do automobilového priemyslu, ručného náradia, zámok a ochranných systémov, kozmetického, medicínskeho, poľnohospodárskeho a ropného priemyslu. Ide o flexibilnú spoločnosť, ktorá nepredáva výrobky, ale riešenia pre zákazníkov. 50% produktov spoločnosti nebolo nikdy predtým vyrobených technológiou práškovej metalurgie nikde na svete.

Firma v roku 2020 prešla náročným certifikačným procesom a je oficiálne certifikovaná ako výrobca medicínskych pomôcok a BOZP podľa **ISO 45001:2018**.

Celkový objem nacenených projektov za rok 2021 tvoril **77 mil. Eur** (dodatočné ročné tržby za projekt). Z toho boli potvrdené objednávky od zákazníkov a zároveň rozbehnuté zákazky v sume **10 mil. Eur ročne**, čo tvorí **13 %**.

ROK 2021	ročný obrat v €	
CELKOM	77 348 000 €	
Zrealizované	10 055 000 €	13%
Komunikujeme	64 973 000 €	84%
Neúspešné	2 320 000 €	3%
Cieľ zrealizovaných projektov	7 000 000 €	

Zoznam zákazníkov, ktorých projekty boli prijaté v r. 2021		
Zákazníci		
<i>zákazník</i>	<i>krajina</i>	<i>odvetvie/priemysel</i>
Zz1	USA	čerpacie stanice
Zz2	Belgicko	ochranné systémy
Zz3	Kanada	športové zbrane
Zz4	Japonsko	e-bike
Zz5	Maďarsko	hybridné/elektorické autá
Zz6	Nemecko	automotive
Zz7	Anglicko	ložiskový priemysel
Zz8	Rumunsko	stavebné stroje

Predpoklad vývoja tržieb spoločnosti pre rok 2022

Na začiatku roka 2022 spoločnosť zaznamenala vyšší objem objednávok, ktorý bol spôsobený predovšetkým zvýšením dopytu po výrobkoch vyrábaných PM technológiou. Zvýšený dopyt je spôsobený predovšetkým snahou zákazníkov o úspory a teda ich

orientáciou na nové technológie, ktoré im umožňujú znižovať náklady tak, ako je to v prípade PM technológií. Nárast objednávok spôsobený obdobným dôvodom spoločnosť zažila v súvislosti s krízou v rokoch 2008-2009. Dôsledkom tohto trendu spoločnosť očakáva nárast tržieb oproti roku 2021.

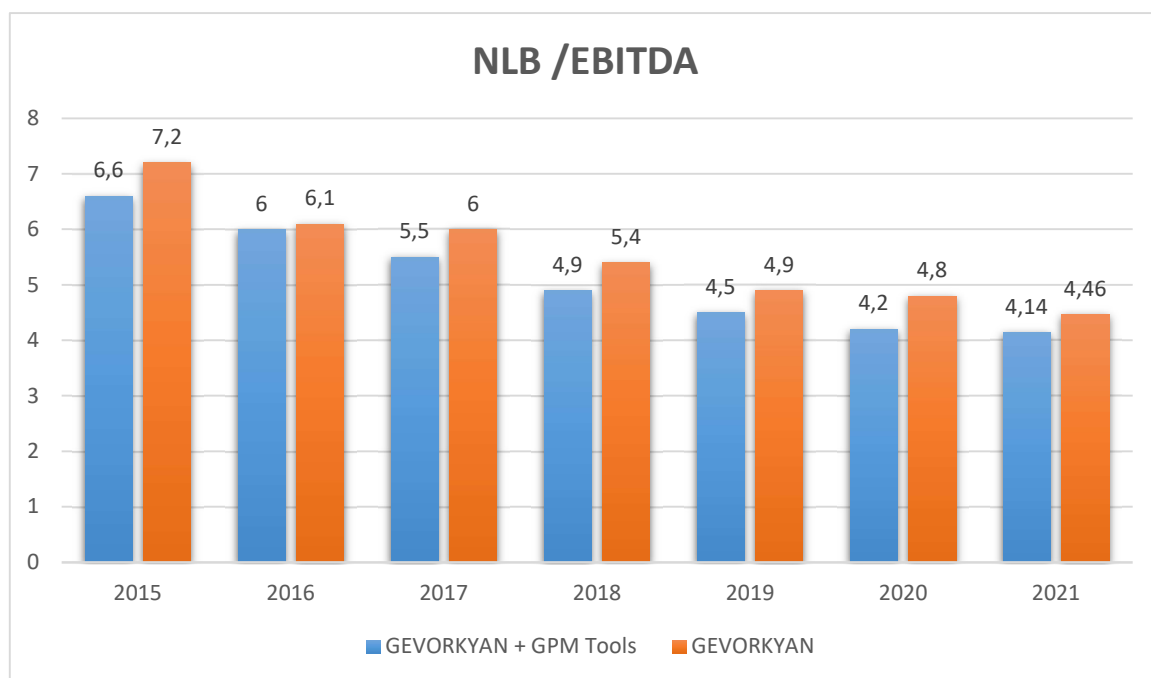
6. Vplyv činnosti spoločnosti na životné prostredie

Zdravie a bezpečnosť pri práci spolu so životným prostredím patria medzi najdôležitejšie hodnoty spoločnosti. Rešpektovanie životného prostredia a vôľu pokračovať v tomto vývoji dokazuje fakt, že v spoločnosti pracujú vysoko kvalifikovaní odborníci zodpovední za zdravie, bezpečnosť pri práci a životné prostredie. Viac ako 90 % odpadov spoločnosť recykluje alebo znova využíva, čím sa znižuje negatívny dopad na životné prostredie. Odborníci firmy neustále pracujú na zefektívnení využívania prírodných zdrojov. Teplo z výrobných procesov sa zároveň používa na vykurovanie priestorov firmy v zimnom období. Ďalším projektom na nasledujúci rok je inštalácia rekuperátorov tepla s cieľom využiť odpadového tepla z kompresorovej stanice na ohrev úžitkovej vody a vykurovanie kancelárskych priestorov.

Spoločnosť je certifikovaná na systém environmentálneho manažérstva podľa STN EN ISO 14001:2016. V roku 2020 spoločnosť úspešne absolvovala recertifikačný audit.

Spoločnosť neuvádza ďalšie nefinančné informácie o vývoji, konaní, pozícii a o vplyve činnosti účtovnej jednotky na environmentálnu, sociálnu a zamestnaneckú oblasť, informáciu o dodržiavaní ľudských práv a informáciu o boji proti korupcii a úplatkárstvu nakoľko neplní podmienku počtu zamestnancov určenú v §20 ods. 9 Zákona o účtovníctve.

7. Ekonomické ukazovatele a finančná situácia

Spôsob výpočtu:

- NLB = súčet všetkých úročených dlhov (napr. bankové úvery, lízingy, dlhopisy) – finančné účty
- EBITDA = pridaná hodnota – osobné náklady – dane a poplatky

8. Riziká ďalšieho vývoja spoločnosti

Ku dnešnému dňu neexistujú žiadne významné riziká, ktoré by mohli zásadne ohroziť fungovanie spoločnosti.

Ohrozenia spoločnosti sú riadené analýzou rizík. Jeden z najúčinnějších nástrojov je **FMEA** (*Failure Mode and Effects Analysis*) na odhalenie rizík. Okrem toho má spoločnosť pravidelnú analýzu rizík jednotlivých procesov, ktoré sú rozpísané v kartách procesu, spolu s vyhodnotením rizika, nápravnými opatreniami a analýzou účinnosti nápravných opatrení.

Financovanie prevádzky bolo rozložené na 2 hlavné financujúce banky. Každá z nich financovala svoju skupinu odberateľov/projektov.

Pre zvýšenie eliminácie rizika výpadku v dodávkach základných materiálov pre výrobu bol realizovaný program diverzifikácie dodávateľov kovových práškov.

Taktiež boli nainštalované záložné zdroje elektriny na riadiace jednotky CNC strojov.

Pre zníženie rizika nezaplatenia faktúr zo strany odberateľov spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. rozšírila spoluprácu s poisťovňou Atradius na poistenie pohľadávok a analýzu obchodných partnerov.

Rovnako boli rozšírené zmluvy na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom.

Okrem vojenského konfliktu v Ukrajine, ktorý je popísaný v časti 10. tejto výročnej správy, nenastali po skončení účtovného obdobia 2021 udalosti osobitného významu, ktoré by si vyžadovali zverejnenie vo výročnej správe.

Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. nemusí zverejňovať politiku rozmanitosti z dôvodu, že neemitovala akcie, tak ako je to uvedené v § 20 ods. 13 zákona o účtovníctve.

9. Vyhlásenie o správe a riadení

Kódex o riadení spoločnosti je súčasťou etického kódexu, politiky kvality, ako aj príručky kvality. Etický kódex a politika kvality je verejne prístupná k nahliadnutiu na webovej stránke spoločnosti.

Všetky informácie o metódach riadenia sú obsiahnuté v príručke kvality, ktorá tvorí významný interný dokument spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. Opis hlavných systémov vnútornej kontroly a riadenia rizík vo vzťahu k účtovnej závierke je uvedený v časti 8. tejto výročnej správy. Informácie o činnosti valného zhromaždenia a jeho právomociach je uvedený

v časti 2. tejto výročnej správy. Informácie o zložení a činnosti orgánov spoločnosti je uvedený v časti 2. tejto výročnej správy.

10. Dôležité udalosti a ostatné informácie

Uvedenie dôležitých udalostí, ku ktorým došlo a ich dopad na účtovnú závierku a opis hlavných rizík a neistôt

Vo februári 2022 vypukol v Ukrajine vojenský konflikt, ktorý v čase zostavenia tejto účtovnej závierky stále trvá. V súvislosti s tým došlo okrem iného k dopadom na podnikanie na Ukrajine a v Rusku z dôvodu vojny a ekonomických sankcií, k nárastu trhových cien surovín, palív a energií a k zvýšenej volatilitě menových kurzov. Spoločnosť považuje tento konflikt za udalosť po súvahovom dni, ktorá si nevyžaduje úpravu vo finančných výkazoch pripravených k 31. decembru 2021. Aj keď kvantifikáciu prípadných dopadov na Spoločnosť nie je v súčasnosti možné dostatočne spoľahlivo odhadnúť, Spoločnosť analyzovala možný vplyv meniacich sa mikro- a makroekonomických podmienok na výkonnosť, finančnú situáciu a činnosti Spoločnosti a neidentifikovala neistotu v súvislosti s nepretržitým pokračovaním vo svojej činnosti.

Kompletná finančná správa sa bude nachádzať na webovom sídle www.gevorkyan.sk a v tlačenej forme sa bude nachádzať v sídle spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. na Továrenskej ulici č. 504, 976 31 Vlkanová.

Informácie o zložení orgánov spoločnosti a ich výborov

Spoločnosť GEVORKYAN s.r.o. mala počas roka zriadený iba jediný výbor a to Výbor pre audit. Ten vykonával svoju funkciu počas roka 2021 v zložení: Ing. Jana Oravcová (predseda výboru od mája 2021, dovtedy túto funkciu zastával JUDr. Ing. Tomáš Oravec), Jozef Mak (člen výboru) a Mgr. Juraj Auxt (člen výboru). Výboru pre audit bola počas roka predložená správa o zostavení účtovnej závierky, priebehu auditu a o systéme vnútornej kontroly. Počas roka boli tiež uskutočnené stretnutia so všetkými členmi tohto výboru. Konatelia spoločnosti GEVORKYAN s.r.o. sú: Dipl. Ing. Artur Gevorkyan, MUDr. Iryna Yeumianenka a Anatolij Ulezko. Spoločníkmi spoločnosti Gevorkyan s.r.o. sú: Dipl. Ing. Artur Gevorkyan (obchodný podiel 93,0%, JEREMIE Co-Investment Fund s.r.o. (3,5%) a BHS Fund II. – Private Equity (3,5%). Jedno percento obchodného podielu zodpovedá jednému percentu podielu na hlasovacích právach. Spoločenskou listinou nebol zriadený fakultatívny orgán dozorná rada. Ich úlohu vykonávajú spoločníci počas zasadnutí valného zhromaždenia.

Opis hlavných systémov vnútornej kontroly a riadenia rizík vo vzťahu k účtovnej závierke

Účtovná závierka spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. za rok 2021 bola zostavená podľa Zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov za predpokladu nepretržitého trvania jej činnosti a bola zostavená ako riadna účtovná závierka.

Spoločnosť počas roka 2021 zostavila aj priebežné účtovné závierky a to k 31.03.2021, k 30.06.2021 a k 30.09.2021.

Systém vnútornej kontroly prebieha v súlade so základnou internou smernicou a ostatnými internými smernicami, ktoré sú podriadené základnej účtovnej smernici a v súlade s platnou legislatívou v oblasti účtovníctva. Tieto smernice upravujú jednotlivé oblasti a spôsoby

účtovania pre: dlhodobý hmotný majetok, dlhodobý nehmotný majetok, finančný majetok, zásoby, pohľadávky, záväzky, rezervy, časové rozlíšenie, vlastné imanie, transakcie v cudzích menách, výnosy, finančný leasing, daň z príjmu, dotácie a opravy chýb minulých období. Tieto smernice boli predložené audítorskej spoločnosti a sú k dispozícii aj všetkým členom výboru pre audit. Za správnosť účtovných výkazov je zodpovedný pán Artur Gevorkyan.

Kontrola priebežných výkazov prebieha na mesačnej báze, inventarizáciou zostatkov jednotlivých účtov. Ďalšie kontrolné procesy boli vykonávané v súlade s internou smernicou o účtovníctve. Okrem týchto pravidelných kontrol je spoločnosť každoročne auditovaná spoločnosťou Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.. Spoločnosť GEVORKYAN, s.r.o. dbá na vzdelávanie svojich zamestnancov, a to pravidelnými externými školeniami v oblastiach účtovníctva, výkazníctva, daní a zákonov v oblasti účtovníctva. Taktiež pravidelne odoberáme najnovšiu literatúru so zmenami v oblasti legislatívy a počas roka jednotlivé účtovné zápisy konzultuje s audítormi.

Informácie o činnosti valného zhromaždenia za rok 2021

Počas roka 2021 sa konali tri zasadnutia valného zhromaždenia spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o.

Dňa 3.9.2021 sa konalo zasadnutie valného zhromaždenia, ktoré sa týkalo výberu a schválenia audítora účtovnej závierky na rok 2021. Valné zhromaždenie rozhodlo, že auditorské služby za rok 2021 bude vykonávať spoločnosť Ernst&Young Slovakia, spol. s r.o..

Na druhom valnom zhromaždení, konanom dňa 29.10.2021 bola prejednaná a schválená účtovná závierka za rok 2020 a rozhodlo sa o vysporiadaní čistého zisku za rok 2020. Pričom bolo rozhodnuté, že 5% čistého zisku za rok 2020 bude použitých na tvorbu zákonného rezervného fondu a zvyšných 95% do nerozdeleného zisku spoločnosti.

Dňa 6.12.2021 sa konalo tretie valné zhromaždenie, na ktorom sa rozhodlo o schválení podmienok prevodu obchodného podielu spoločnosti GEVORKYAN, s.r.o. v spoločnosti GPM Tools, s.r.o..

Vedenie spoločnosti navrhuje rozdeliť výsledok hospodárenia po zdanení za rok 2021 vo výške

2 282 998 EUR nasledovne:

- prídel do zákonného rezervného fondu vo výške 114 150 EUR
- prevod na nerozdelený zisk minulých rokov vo výške 2 168 848 EUR

O návrhu vedenia spoločnosti rozhodne valné zhromaždenie v roku 2022.

E10719-1035W

CERTIFIKÁT

Strana 1 z 1

Management Service

CERTIFIKÁT

Certifikačné miesto
TÜV SÜD Management Service GmbH

potvrďuje, že spoločnosť

GEVORKYAN, s.r.o.

Továrenská 504
976 31 Vlkanová
Slovenská republika

zaviedla a používa
systém manažérstva kvality v oblasti

**Výroba a predaj výrobkov práškovej metalurgie.
Tepelné spracovanie kovov.**

Auditom, zákazka číslo **707054083**
bolo preukázané,
že sú splnené požiadavky normy

ISO 9001:2015.

Certifikát je platný od **2020-09-29** do **2023-09-28**.

Registračné číslo certifikátu: **12 100 52698 TMS**.

E. Koller

Product Compliance Management
Mnichov, 2020-10-05

4250101/2019

ZERTIFIKAT ◆ CERTIFICATE ◆ CERTIFICADO ◆ CERTIFIKAT ◆ 認證證書 ◆ CERTIFICATE ◆ CERTIFIKAT

TÜV SÜD Management Service GmbH • Zertifizierungsstelle • Ridlerstrasse 57 • 80339 München • Germany
www.tuev-sued.de/certificate-validity-check

TUV®

CERTIFIKÁT

TÜV SÜD Slovakia s.r.o.
Certifikačný orgán systémov manažérstva
 akreditovaný SNAS
 osvedčenie o akreditácii č. R-006
 potvrdzuje, že organizácia

GEVORKYAN, s.r.o.
 Zvolenská cesta 14
 SK – 974 03 Banská Bystrica
 IČO: 36 017 205

zaviedla a používa
 systém environmentálneho manažérstva v oblasti

Vývoj, výroba a predaj výrobkov práškovej metalurgie.
Tepelné spracovanie kovov.

Auditom, správa č. **0181/2019/E/AS/R2**
 bolo preukázané, že sú splnené
 požiadavky normy

STN EN ISO 14001:2016

Certifikát je platný od **2019-06-13** do **2022-06-12**
 Registračné číslo certifikátu **E 0181-3**

Bratislava, 2019-06-13

TÜV SÜD Slovakia s.r.o.
 Certifikačný orgán systémov manažérstva
 člen skupiny TÜV SÜD
 Jašíkova 6, 821 03 Bratislava

Certifikát

Tento certifikát bol udelený

GEVORKYAN, s.r.o.

Továrenská 504, 976 31 Vlkanová, Slovakia

ako osvedčenie o managemente systému BOZP v organizácii v súlade s

ISO 45001:2018

Oblasť činností, na ktoré sa tento certifikát vzťahuje, je definovaný nižšie

Vývoj, výroba a predaj výrobkov práškovej metalurgie. Tepelné spracovanie kovov.

Číslo certifikátu:

205770/B/0001/UK/Sk

Dátum vystavenia:(pôvodného)

10 november 2020

Dátum vystavenia:

10 november 2020

Vydanie č.:

1

Platnosť do:

9 november 2023

Vydaný:

Za certifikačný orgán

Ak sa vyskytnú Akékoľvek pochybnosti o pravosti tohto certifikátu, neváhajte sa, prosím, spojiť s riaditeľstvom Skupiny na adrese info@ros-group.com.
URS je členom spoločnosti Registrar of Standards (Holdings) Limited, Washington House, 3 Durlley Road, Bournemouth, BH2 5JQ, UK

2021

CERTIFICATE OF REGISTRATION

This certifies that:

GEVORKYAN S. R. O.

Tovarenska 504

Vlkanova Banskobystricky Kraj, SK 97631

is registered with the U.S. Food and Drug Administration for FY 2021 pursuant to Title 21, 807 et seq. of the United States Code of Federal Regulations:

Establishment Registration:

3017412524

Device Classification Name:

FACE MASK (EXCEPT N95 RESPIRATOR) FOR GENERAL PUBLIC/HEALTHCARE PERSONNEL PER HIE GUIDANCE QKR

Product Code:

Registrar Corp

Official Correspondent

and U.S. Agent:

144 Research Drive, Hampton, Virginia, 23666, USA

Telephone: +1-757-224-0177 • Fax: +1-757-224-0179

Registrar Corp will confirm that such registration remains effective upon request and presentation of this certificate until the end of the year stated above, unless said registration is terminated after issuance of this certificate. Registrar Corp makes no other representations or warranties, nor does this certificate make any representations or warranties to any person or entity other than the named certificate holder, for whose sole benefit it is issued. This certificate does not denote endorsement or approval of the certificate-holder's device or establishment by the U.S. Food and Drug Administration. Registrar Corp assumes no liability to any person or entity in connection with the foregoing.

Pursuant to 21 CFR 807.39, "Registration of a device establishment or assignment of a registration number does not in any way denote approval of the establishment or its products. Any representation that creates an impression of official approval because of registration or possession of a registration number is misleading and constitutes misbranding."

The U.S. Food and Drug Administration does not issue a certificate of registration, nor does the U.S. Food and Drug Administration recognize a certificate of registration. Registrar Corp is not affiliated with the U.S. Food and Drug Administration.

Registrar Corp

144 Research Drive, Hampton, Virginia, 23666, USA

Telephone: +1-757-224-0177 • Fax: +1-757-224-0179

info@registrarcorp.com • www.registrarcorp.com

David Lennarz
Executive Director
Registrar Corp
Dated: December 14, 2020

S/N: 001065

No.: ICR Polska/VC/C201001/A1

replaces **ICR Polska/VC/C201001**

Name and address of Applicant

GEVORKYAN, s.r.o.
Továrenská 504, 976 31 Vlkanová, Slovakia

Name and address of manufacturer:

GEVORKYAN, s.r.o.
Továrenská 504, 976 31 Vlkanová, Slovakia

Product name:

Reusable mask /
Maska medyczna wielokrotnego użytku z wymiennymi wkładami filtrującymi

Product types:

SMART KOMFORT, INDUSTRY, ULTRA

Product trademark:

This document confirms that the product sample meets the requirements of the following standards:

- Related with Directive 93/42/EEC:

EN 14683:2019+AC:2019 (medical mask type II) - for mask with white filters
- for mask with blue filters

The assessment process has been carried out in accordance with individual rules and conditions agreed with the applicant. Evaluation has been carried out in accordance with:

Test reports:

- 84/2020
- 005/2020
- B24046II

Tests conducted by:

- VÚTCH-CHEMITEST spol. s r.o.
- STU Bratislava, FCHPT
- HygCen Austria GmbH

- for mask with white filters
- for mask with blue filters

Issue date:

18.02.2021

Expiration date:

11.10.2025

Remarks

This Verification of conformity refers to the above mentioned product and its conformity in regards of above mentioned standard(s) was proven on test sample.

This Verification of conformity was issued on voluntary basis and does not imply meeting all essential requirements, assessment of the series-production or any other restricted Notified Bodies conformity assessment procedure appropriate for the product.

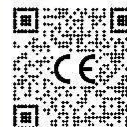
marking remarks:
mark is not sanctioned by the following verification of conformity
mark given here as reference, can be only use by the manufacturer after
applying all essential requirements from relevant directives

document status can be checked: <https://cert.icrpolska.com/>

ICR Polska Co. Ltd.
www.icrpolska.com
icrpolska@icrq.com

Director: Rafał Kalinowski
Warsaw, 18.02.2021

Edition: 4.1.1.C of 18.01.2021

MY Bystrica

Artur Gevorgyan a Tuba Balgová

Už viac ako päť týždňov čelí Ukrajina agresívnej invázii zo strany Ruska, ktorým začala u našich východných susedov dosiaľ nekončiaca vojna. Slovensko sa od prvých dní prejavuje ako ústretová susediaca krajina, ochotná pomáhať najmä vojnovým utečencom.

Mesto Sliac poskytlo pomoc prvým utečencom už 28. februára, iba pár dní od začiatku vojnového konfliktu. Kúpele Sliac v tom čase vyčlenili svoje nevyužívané kapacity na pomoc najmä matkám s deťmi. Mestská športová hala doposiaľ prijala už 60 osôb, ktoré tu našli útočisko v podobe ubytovania, stravy a materiálneho zabezpečenia zo strany mesta, ako aj množstva dobrovoľníkov a darcov. Väčšina z nich bola po pár dňoch alokovaná do ďalších centier pomoci na celom Slovensku.

„Dnes máme na Sliaci 14 osôb, pre niekoľko z nich už máme nájdenú aj prácu. Ženy sa uplatnia ako chýzné v neďalekom hoteli, jeden pán robí vynikajúceho údržbára a ďalší je expert na 3D projekcie, veríme, že sa zamestná bez problémov,“

hovorí primátorka mesta Sliac Tuba Balgová.

Ďalších utečencov v meste najbližšie prichýlia Kúpele Sliac, v ktorých od príchodu prvých rodín dodnes ubytovali už 150 osôb.

„Naše kúpele disponujú kapacitami, ktoré nevyužívame a nijak nezasahujú do denného chodu kúpeľnej starostlivosti o našich hostí. Bolo pre nás prirodzené poskytnúť tieto priestory práve Ukrajincom a Ukrajinkám v núdzi,“

konštatuje riaditeľ kúpeľov Martin Beňuch.

„Momentálne sú najviac potrebné hygienické a čistiacie potreby, ale aj potraviny. Ak sme na začiatku varili my, dnes prichádzame so surovinami a utečenci si varia sami. Sú tak vložení do práce, cítia sa byť užitoční a prichádzajú na iné myšlienky. Vieme sa do nich vcítiť aj napriek počítačovej jazykovej bariére. Často pomáhajú ruky, nohy, no rozumieme si najmä ľudsky,“

„Pomáhame nielen preto, že je to ľudsky prirodzené. Pozeráme sa na prichádzajúcich utečencov ako na nedobrovoľných vyhnancov zo svojej vlasti a potenciálne našich budúcich spoluobčanov. Chceme ich preto privítať čo najhumánnejším spôsobom. Sám som kedysi vstupoval do tejto krajiny ako utečenec a osobná skúsenosť ma motivuje pomáhať núdznym. Naša pomoc je preto veľmi konkrétna a veľmi adresná,“

popisuje dôvody aj osobnej motivácie Artur Gevorgyan.

Zároveň poukazuje na fakt, že jeho spoločnosť vo svojich radoch zamestnáva viac ako 40 % cudzincov, mnoho z nich sú práve utečenci.

„Prichádzajúcim utečencom je potrebné vytvoriť podmienky pre zaradenie sa do bežného života. Aj toho pracovného. Je to pre každého cudzinca vždy veľká výzva, stotožniť sa s mentalitou danej krajiny, naučiť sa reč a prispôbiť sa podmienkam. Zvládnu to len tí, čo naozaj chcú, je však potrebné im vytvoriť tie správne podmienky,“

uvádza z pohľadu zamestnávateľa Gevorgyan.

Mesto Sliac oceňuje najmä promptnú a adresnú pomoc zo strany spoločnosti. Dokáže takto zaistiť dôstojnejšie podmienky pobytu utečencov vo svojich zariadeniach.

20.04.2022 Číslo 58 Ročník 2
Redaktor: Tomáš Krista

Ako dôstojník opustil sovietsku armádu. Na Slovensku zamestnáva aj utečencov

JEHO FIRMA JE VÝZNAMNÝM HRÁČOM NA SVETOVOM TRHU.
ROZHODOL SA POMÁHAŤ A ZAMESTNÁVA AJ NEJEDNÉHO
UTEČENCA.

Artur Gevorkyan (zdroj: Tomáš Krista)

Artur Gevorkyan pricestoval na Slovensko v roku 1995. Vybudoval úspešnú firmu, ktorá je v súčasnosti európskym lídrom v oblasti práškovej metalurgie.

Keď v roku 2020 vypukla prvá vlna pandémie covidu, jeho firma Gevorkyan okamžite zareagovala a spustila výrobu profesionálnych respirátorov, ktoré zdarma distribuovali do nemocníc, armáde, ale aj na iné miesta, kde bol o ne záujem.

Tento prejav solidarity bol pre Artura Gevorkyana spôsobom splácania dlhu. Podľa jeho vlastných slov mu vznikol, keď celý svet pomáhal Arménsku spamätať sa z následkov ničivého zemetrasenia.

KDE A KEDY SA ZAČALA VAŠA CESTA SLOVENSKO?

Som Armén, ale občianstvo mám ukrajinské. Na Slovensku žijem 25 rokov. To je oveľa dlhšie, ako som žil v Arménsku alebo na Ukrajine. Na Ukrajinu som odišiel v osemdesiatych rokoch študovať letectvo, ešte s plánom vrátiť sa do Arménska.

Stal som sa dôstojníkom sovietskej armády a prirodzene som sa zaujímal o politické dianie. V tom čase už eskaloval vojenský konflikt v Náhornom Karabachu.

S hrôzou som vtedy sledoval moskovské správy, ktoré popisovali údajné vyčistiť moich krajanov Arménov. Pri mojom návrate do Arménska som videl realitu, ktorá sa úplne odlišovala od toho, čo hovorila vtedajšia sovietska propaganda. Správy arménskej televízie sa vtedy v prevažnej miere venovali vyvracaniu tých moskovských.

ROZHODLI STE SA TEDA ODÍŠŤ?

Ešte nie, ale stačili mi dva - tri dni sledovania klamstiev v televízii a spozoroval som na sebe silné znechutenie. Strácal som pôdu pod nohami a v prvom momente som sa rozhodol opustiť sovietsku armádu. V roku 1990 už bola v Náhornom Karabachu otvorená vojna.

Podľa mňa to bol umelo vyvolaný konflikt, pretože Moskva neunesla snahu Arménska odčleniť sa od Sovietskeho zväzu. Vrchní moskovskí predstavitelia vtedy dobre využili lokálne konflikty medzi obyvateľmi Karabachu a vojnu prezentovali ako moslimsko-kresťanský konflikt a tak podobne.

Videl som, ako ľudia nesprávne vnímajú skutočnú podstatu vojny. Jej pravé príčiny a súvislosti. Vyrastal som v Arménsku. Na spoločnom dvore sme sa stretávali s Azerbajdžancami aj inými skupinami obyvateľov. To neboli cudzí ľudia a už vôbec nie nepriatelia. Spolu sme vyrastali, chodili do školského bufetu.

„Jediné, čím sa od nás vtedy moslim odlišoval, bolo, že si v reštaurácii neobjednal bravčové mäso.“

Boli medzi nami napríklad aj chalani, o ktorých sme vedeli, že mali obriezku. Keď sa po dedine prehnalo vyzdobené auto, húkalo a trúbilo, bola to tradícia súvisiaca práve s vykonaním obriezky. Chlapec potom nebol pár dní v škole.

Jediné, čím sa od nás vtedy odlišoval moslim, bolo, že si v reštaurácii neobjednal bravčové mäso. Nikto s tým nemal najmenší problém.

PREČO SA POTOM ZAČALI ĽUDIA SŤAHOVAŤ?

Kvôli neistote. Z Azerbajdžanu sa začali vraciť Arméni. Dokonca aj takí, ktorí sa tam narodili. Ja som zase v Arménsku sledoval migráciu z druhej strany. Večer sme sedávali vonku, pili kávu, hrali šach a každý večer debatovali o tom, ktorá rodina z našej štvrti práve odchádza.

Niekedy sa ľudia doslova predbiehali, kto ich lepšie odprevadí. Kto môže s čím pomôcť, prípadne, čo im na cestu poskytnúť, či darovať. Všetci chceli pomôcť, aby tí ľudia po príchode na nové miesto mohli začať normálne slušne žiť.

V tej istej chvíli už začínali debaty o tom, kto koho počas konfliktu zabil, kto bol dobrý, kto zlý, kto bol

partizán, hrdina, vodca. Bol to taký nezmyselný guláš, o ktorom som bol presvedčený, že nemá zmysel, budúcnosť a ani riešenie.

V našich debatách sme popreli podstatu toho, ako a prečo bojovali naši otcovia bok po boku počas druhej svetovej vojny. Bol som mladý a plný ideálov, a tak prišlo aj moje definitívne rozhodnutie opustiť krajinu.

MALI STE NEJAKÝ PLÁN?

Mal som v úmysle začať podnikáť. Najlepšie vo výrobe. Otec sa venoval práškovej metalurgii a ja som sa rozhodol pokračovať v jeho stopách. Rozbiehať výrobu v Arménsku už však v tom čase absolútne neprichádzalo do úvahy.

Krajina sa ešte nespamätala z následkov zemetrasenia z roku 1988 a Moskva už Arménsko, ale aj pobaltské krajiny, odstavila od dodávok plynu. V Arménsku

neboli pohonné hmoty ani elektrina. Ak chcel vtedy niekto niekam ísť autom, musel si doma benzín vyrobiť.

Vlna solidarity bola v tom období obrovská a pomoc Arménsku prichádzala z celého sveta, vrátane Československa. Vtedy som sa rozhodol využiť v budúcnosti každú príležitosť a tento dlh splatiť.

PREČO STE SI PRE SVOJ ĎALŠÍ ŽIVOT VYBRALI PRÁVE SLOVENSKO?

Na rozdiel od ľudí, ktorí dnes utekajú pred vojnou, ja nie som utečenec. Ja som emigrant. Ja som sa rozhodol odísť, pretože som chcel žiť inak. Vybral som si Slovensko. Možností bolo viac a mnohí sa mi vtedy aj čudovali, ale ja som začítal, že som tu správne a chcem tu zostať.

Ani partnerku si pre život nevyberáte. Neviete povedať, prečo práve ona je tá pravá. Proste sme zapadli a rozhodli sa žiť presne tak, ako žijú Slováci.

„Na Slovensku máte dobré cesty a čisté pumpy.“

Slovensko je dobré miesto pre život. Vy si často neuvedomujete, v akom komforte a pokoji tu žijete. Máte tu dobré cesty a čisté pumpy. Spravodajstvo je preplnené zlými správami. Samá katastrofa, hádky politikov, ale realita je v skutočnosti oveľa lepšia. Niekedy mám pocit, že si ani neviete predstaviť, koľko tu máte dobrého a o čo horšie by to ešte mohlo byť.

Áno, súhlasím, že politické prostredie nie je ideálne, ale my máme skúsenosti s politikmi úplne iného kalibru. Ja som prišiel na Slovensko ešte za Mečiara, videl som, že nejaký chlap spieva v televízore a tým to pre mňa skončilo.

AKÉ BOLO PODNIKANIE NA SLOVENSKU V 90. ROKOCH?

Začínal som tu od nuly. V prvom rade bolo potrebné naučiť sa jazyk. Mal som na kazete v aute nahratú učebnicu slovenčiny pre cudzincov a počúval som ju na mojich cestách do Charkova a späť.

Môj odbor je konštruktér lietadiel, ale to na Slovensku vtedy nikto nepotreboval. Musel som si pracovné miesto vytvoriť. Založil som firmu v Banskej Bystrici a začal podnikáť.

Na začiatku ma ľudia vnímali veľmi opatrne. Postupne som si ale vytvoril rešpekt, pretože videli, že som ráno prišiel do firmy v kravate a poobede som bol v montérkach zašpinený od roboty.

Nebol pre mňa problém ani vyriadiť záchody, ktoré sme zdieľali s ostatnými firmami na poschodí, keď som čakal zahraničných klientov.

ODVTEDY STE SA S VAŠOU FIRMOU VÝRAZNE POSUNULI.

Dnes je naša firma lídrom v oblasti práškovej metalurgie v rámci Európy a celosvetovo patríme k najinovatívnejším spoločnostiam v tomto odvetví.

Máme špičково vybavené laboratórium a vývojové stredisko a sme globálnym dodávateľom pre

nadnárodné spoločnosti, so závodmi po celom svete. Spolupracujeme so Slovenskou akadémiou vied a ďalšími univerzitami zo Slovenska a Európy. Pracuje u nás 220 ľudí.

„Na firme nechceme mať politiku, ale tí ľudia si medzi sebou majú čo povedať.“

Veľká časť vašich zamestnancov sú utečenci. Prečo ste sa rozhodli uprednostňovať túto skupinu ľudí?

Artur Gevorkyan so synom Robertom, ktorý v rodinnej firme pracuje, ako manažér kvality (zdroj: Tomáš Krísta)

V rámci nášho podnikania vytvárame stále nové pracovné miesta. Vo veľkej miere zamestnávame práve utečencov. Teraz nemám na mysli len utečencov z Ukrajiny. Máme tu ľudí z Bieloruska, Ruska, Arménska a ďalších krajín. Na firme nechceme mať politiku, ale tí ľudia si medzi sebou majú čo povedať.

Niektorí z nich sú tu už osem rokov. Iní k nám prišli vlni z dôvodu obnoveného konfliktu v Náhornom Karabachu. A dnes sme svedkami vojny na Ukrajine. Toto ovplyvňuje konkrétne osudy, konkrétnych ľudí. Najlepšie, čo môžete pre týchto ľudí spraviť, je dať im prácu.

Ľudí vyberáme podľa odbornosti. Samozrejme, že u nás vznikajú aj miesta, kde nie je potrebná kvalifikácia, ale ľudia, ktorí u nás hľadajú prácu, musia prejavovať záujem.

Sú takí, ktorí dostali šancu a skončili hneď na druhý deň. Väčšinou si ale veľmi vážia, že dostali šancu a

možnosť začať pracovať. Vzhľadom k tomu, že aj ja som emigrant, vieme im poradiť, čo je na začiatku dôležité a vieme sa o mnohé veci postarať.

Vaša spoločnosť vstúpila pred niekoľkými dňami na pražskú burzu. Čo si od tohto kroku sľubujete? Naším cieľom je rozšíriť firmu a vytvoriť tak ďalšie pracovné miesta. Nakúpili sme nové pozemky a plánujeme rozšíriť výrobné kapacity. Odhadujem, že vytvoríme miesta pre ďalšiu stovku zamestnancov. Keď k tomu pripočítame obdobie od začiatku tohto roka, kedy sme vytvorili už zhruba 70 nových pracovných miest, ide o naozaj významný nárast.

NEZNEPOKOJUJÚ VÁS SILNEJÚCE PREJAVY FAŠIZMU NA SLOVENSKU?

Do politiky sa vôbec nezapájam a osobne som sa s takýmito prejavmi nestretol. Som ale Armén a viem, čo je genocída. Počas arménskej genocídy v rokoch 1915 až 1918 zavraždili Turci šablami a nožmi takmer dva milióny Arménov. Moja stará mama to zažila na vlastnej koži a rozprávala nám, ako ju ukryli za pecou, odkiaľ pozorovala, ako jej vyvražďili celú rodinu.

Politici by mali problémy riešiť politicky. Inak je z toho vojna, zničené osudy a problémy konkrétnych ľudí. To

isté sa dá povedať o utečeneckých krízach. Neviem, či má Slovensko premyslený dlhodobý postup riešenia utečeneckej krízy.

Pomáhajú jednotlivci, firmy, neziskové organizácie. Skôr či neskôr prídu problémy a zase sa nájde niekto, kto sa bude snažiť zneužiť to na šírenie nenávisťi voči určitým skupinám ľudí.

AKÉ JE PODĽA VÁS RIEŠENIE?

V spoločnosti by mali byť jednoznačne určené hranice, kde končí sloboda slova. Čo ešte môže zaznieť a čo už je za čiarou. Prístup k informáciám je na jednej strane dobrá vec, na druhej umožňuje veľmi ľahko manipulovať s náladami v spoločnosti. To môže byť nebezpečné.

„Som veľmi citlivý na to, keď niekto povie, pomôžme týmto, ale týmto už nie a tento národ je dobrý a tento zlý.“

Pomáhať treba, keď je bieda. Nemôžeme si vyberať, komu podáme pomocnú ruku a komu nie. A už vôbec nie podľa národnosti. Som veľmi citlivý na to, keď niekto povie, pomôžme týmto, ale týmto už nie a tento národ je dobrý a tento zlý.

Keď po zemetrasení smerovala do Arménska pomoc z celého sveta, išla tam, kde bol spadnutý dom. Nikto od nikoho nepýtal pas a nikto sa nepýtal nikoho, akej je národnosti, aby sa rozhodol, či mu pomôže.

34

Baťa s vojenskou výchovou. Aké zásady presadzuje v práci nekonvenčný šéf firmy Gevorgyan

4 MINÚTY • MANAŽMENT • TATIANA VAVROVÁ, EDITORKA FORBESU

Podnikateľ arménskeho pôvodu Artur Gevorgyan, ktorý na Slovensku už takmer štvrtstoročie buduje metalurgickú firmu, je veľkým obdivovateľom zásad slávneho českého prvorepublikového fabrikanta Tomáša Baťu. Viaceré z nich využíva aj vo svojom rodinnom podnikaní. Sám však priznáva, že jeho riadenie je zároveň poznačené vojenským vzdelaním, ktoré získal ešte v rodnej krajine.

Po príchode na Slovensko sa v roku 1996 pustil vo Vlkanovej pri Banskej Bystrici do budovania firmy zameranej na diely vyrobené technológiou práškovej metalurgie, ktoré teraz vyvážajú do desiatok krajín. Obrat vlani vyskočil k 44 miliónom eur. Gevorgyan sa netají, že v tomto období je jedným z ich hlavných cieľov nahrádzanie manuálnej práce robotmi. Za uplynulý rok sa dostal medzi päťicu finalistov súťaže EY podnikateľ roka.

Aké metódy používajú u nekonvenčného šéfa Gevorgyana?

- **Baťa v pracovnej zmluve.** Každý zamestnanec vrátane CEO má v pracovnej zmluve na prvej strane fotku Baťu a „výčuc“ z pracovnej zmluvy, akú on mal so svojimi zamestnancami. „Napríklad je tam uvedené, že my riaditeľov neprijímame, ale robíme ich z ľudí, ako ste vy,“ spomenie Gevorgyan. „Alebo že nemáme záujem o spoluprácu s tými, ktorí chcú zostať manuálnymi pracovníkmi. On už pred 100 rokmi hovoril o niečom, čo teraz voláme Priemysel 4.0.“
- **Zlepšováky.** Baťovu zásadu, že každý robotník má prinášať návrhy na zlepšenie v práci, u Gevorgyana považujú za povinnosť. Každý návrh, hoci ho aj nezrealizujú, odmeňujú. „Len za to, že človek dupal o firme, o nejakom procese,“ hovorí šéf firmy. A keď niečo zrealizujú, sú za to už prémie „v serióznych sumách“.

- **Oddanosť.** V zmluve tiež stojí, že nemienia spolupracovať s ľuďmi, ktorí nechcú polovicu svojho voľného času venovať osobnostnému, fyzickému a profesionálnemu rastu. A s takými, ktorí nie sú oddaní firme. „Odpustil som aj alkohol na pracovisku, keď som videl, že je to chyba človeka, ktorý je inak firme oddaný, len čelil ťažkej situácii. Ale stovky ľudí som vyhodil aj za oveľa menšie prehrešky, ak to bola podľa mňa ~~ignorácia~~. Boli to ľudia, ktorým bolo jedno, kde pracujú,“ vysvetľuje zakladateľ firmy.
- **Vítané chyby a ponaučenia.** Pri dverách oddelenia vývoja je obrovská nástenka s fotkami ľudí a názvom Naše chyby a ponaučenia. Je na nej meno a fotka človeka, popis chyby, jej príčiny a dôsledky pre firmu, kto ju odstránil a kedy a aká je prevencia. Tá ~~Gevorkyana~~ najviac zaujíma. „Za tie chyby nikdy netrestáme, pritom niekedy stoja desiatky tisíc eur. Beriem to tak, že títo ľudia sú tí najlepši, lebo mali odvahu skúsiť niečo nové.“ Hneď vedľa majú nástenku úspechov. Ako poznamená Gevorkyan, nájdete na nej často tých istých ľudí.
- **Transparentnosť – aj pri zlých správach.** Gevorkyan vyznáva radikálnu transparentnosť. Na celozávodných mítingoch preto oznamuje významné zmeny, ktoré firma chystá. Napríklad vlani znížila počet ľudí o tretinu (obrat im pritom stúpol o päťinu). „Všetkým som povedal, že budeme intenzívne automatizovať. A že tí, ktorí chcú pokračovať v manuálnej robote, nech sa páči, v priemyselnom areáli je hneď niekoľko montážnych firiem, ktoré ich rady zoberú. Kto chcel zostať, toho sa snažíme učiť pracovať so softvérom, robotmi. A preto každý kto zostal, robí už niečo zložitejšie ako tí, čo odišli,“ vysvetľuje.
- **Disciplína nadovšetko.** Smerom k zamestnancom adresuje tiež ďalšiu výzvu – aby boli disciplinovaní. Nie v zmysle včasných príchodov do práce („za ich nedodržanie rovno vyhadzujem, lebo je to ~~ignorácia~~“), skôr v dodržiavaní dohodnutých postupov a procesov: „Máme rôznorodú výrobu. Je pekné povedať, že polovicu našich výrobkov nik iný vo svete nerobí a že vyvážame do celého sveta. Ale je zložité tie produkty vymyslieť, vyrobiť, vychytať všetky muchy. A keď sa pritom niektorý z potrebných procesov urobí inak či vynechá, vyrobí sa akurát problémy pre ďalších ľudí, ktorí musia chyby odhaliť.“

Finalisti súťaže EY Podnikateľ roka 2019 – zľava: Juraj Habovštiak, Artur Gevorgyan, Lucia Pašková, Pavol Jakubec, Peter Both a Dominik Brichta. FOTO: Ondřej Pýcha

- **Zocelená rodina.** Gevorgyan je rodinná firma. Od začiatku v nej pracuje manželka zakladateľa, ktorá sa doteraz stará o financie. V posledných rokoch je v nej aktívny aj syn Robert. Ten podľa Gevorgyana dostal na starosť najhoršie oddelenia. Keď sa im zrútilo oddelenie kvality a ostali tam bez jediného človeka, požiadal ho, aby ho postavil na nohy. „To sa mu podarilo, nastavili sme systémy, procesy a od zákazníkov dostávame za kvalitu najvyššie hodnotenia.“
- **Šport a charakter.** Sám Gevorgyan sa venoval judu, doteraz vstáva ráno krátko po štvrtnej, aby sa stihol venovať športovaniu. Jeho syn je šampión (Majster Slovenska 2019) v thajboxe. „Je to pre chlapa užitočné, tvaruje to charakter. Nezľaknete sa, ste zvyknutí na bolesť. Šport tiež vytvára vodcovský duch, ktorý chcem, aby vo firme bol,“ zdôrazňuje šéf Gevorgyan.
- **Ako ukočirovať „strašný koktail“.** Firmu vybudoval od základov, s malým počtom oddaných ľudí. Teraz je to už fabrika, ľudí v nej treba riadiť a na to sú techniky, ktoré nepozná, priznáva. Teraz preto upravujú štruktúru firmy, chcú mať plant manažéra, ktorý by riadil prevádzku. Lebo

ako dodáva, „v tom ja nie som profesionál, správam sa skôr ako vodca. Beriem firmu síce ako rodinu, ale na druhej strane mám vojenskú školu a to ani netajím. Je to strašný koktail. Viem byť aj dobrý, ale zároveň nechápem, ako môže niekto porušovať niečo, na čom sme sa dohodli. Nie je to so mnou ľahké.“